

AANBOD INVENTARISATIE VAN 18 MAART JL. TE EENZIJDIG

In januari jl. kreeg ik er via de herplaatsing een teefje bij. Omdat ik haar louter op grond van een telefonische beschrijving van haar gedrag besloot te nemen, dus zonder d'r gezien te hebben en zonder raadpleging van de afstammingsgegevens, heb ik in feite voor mijn reu random een teefje gekozen. Volgens dr. Stades zijn blind gekozen schapendoespartners meestal niet verwant voor wat betreft de op de stamboom genoteerde generaties voorouders. Voor Tjalfi en Wabbes blijkt dit inderdaad het geval: ze delen de eerste voorouders pas zes generaties terug. Toch zijn de honden waar daadwerkelijk mee gefokt wordt nog steeds allemaal heel nauw verwant aan elkaar. Niet dat de reuen nauw verwant zijn met de teven die ze dekken, maar alle reuen die dekken blijken nauwe verwanten, evenals alle teven die werpen. Dat is geen bewuste keuze, maar puur het gevolg van de macht van het grote getal. Zolang de meeste kopers van schapendoezen ze niet voortplanten en de meeste verkochte schapendoezen genetisch identiek zijn, heeft een zeldzame schapendoes de grootste kans terecht te komen bij iemand die niet voortplant, terwijl voor iemand die gaat voortplanten, de kans juist groot is dat-ie een hond van de grote hoop heeft. Een zichzelf versterkend proces, waar de vigerende fokregels geen grip op krijgen, blijkt ook weer uit een analyse van de jongste inventarisatie. Van de 73 ingeschreven honden zijn er slechts 2 met een Roetjemoeder, en maar 5 met een Boeloevader. De rest heeft dus allemaal een Teddymoeder en een Noëlvader. Eerder heb ik al eens uiteengezet hoe ik de tussen 1996 en 2000 geboren schapendoezen verdeel in 12 soorten reu en 12 soorten teef, zodat ik 144 nestsoorten heb. Deze keer waren 7 soorten vaders en 7 soorten moeders aanwezig, maar van de 49 nestsoorten die mogelijk waren zijn er slechts 19 gerealiseerd. Acht nestsoorten doen met 1 vertegenwoordiger mee, 6 nestsoorten zijn met 5 of meer (resp. 5, 5, 7, 8, 11 en 15) honden aanwezig. De verdeling bij de vaders en moeders is natuurlijk even scheef: 32 vaders gaan terug op Reeuwijk's Gabber, 17 op Coosje, 14 op Cindor v. 't Ruinerveld, 4 op Benji la Does, 3 op Wiron v.d. Olmendreef, 2 op Pluis v.d. Doeshorst en 1 op Yoep Amorus; 33 moeders gaan terug op Wilske de la Richesse, 21 op Reeuwijk's Gezientje, 10 op Zierick's Agatha Christie, 5 op Pandoer, en verder zijn Ulisse en Uri de la Richesse en Jetje en Vroukje v.d. Olmendreef elk door één moeder vertegenwoordigd.

De FAC kiest dus feitelijk uit een voorgesorteerd aanbod, in plaats van uit alle bestaande soorten!

In het begin van de vereniging fokte amper een enkeling schapendoezen. De vrees van de vereniging was toen dat 1 fokker door een verkeerde keus het hele ras verdoemen kon. De maatregelen die toen werden genomen, zijn zeker succesvol te noemen, want ze waren gericht op het aantrekkelijk maken van de schapendoesfokkerij. Inmiddels zijn er honderden schapendoesfokkers op de wereld, maar nu blijkt dat een grote groep serieuze fokkers het ras veel meer schaden kan, juist wanneer ze allemaal het door de vereniging voorgeschreven materiaal

gebruiken. Natuurlijk ligt dat niet aan de materiaalkeus, maar aan het te gretig gebruik ervan. De destijds genomen maatregelen blijken in de praktijk te stimuleren tot ongebreideld voortplanten, met als gevolg het compleet disfunctioneren van het selectiesysteem van de vereniging. De serieuze fokkers bepalen de bandbreedte van de genenpool, niet door kwaliteit van hun fokmateriaal, maar door de kwantiteit van hun productie. Daardoor moet je voor een echt zeldzame soort schapendoes tegenwoordig in het verre buitenland wezen, zoals ik in een eerder stukje al eens voor wat betreft de teven heb aange-toond.

Tjeerd Kok

Foto: C. Voesenek